

Dostępność architektoniczna – zagadnienia podstawowe

Bartłomiej Zydel

ZWIĄZEK
POWIATÓW
POLSKICH

Plan prezentacji

Kwestie ogólne:

- istota ustawy,
- kierunkowy i konkretny charakter regulacji,
- zakres stosowania – podmiotowy i przedmiotowy (w tym minimalne wymagania),
- terminy wejścia w życie poszczególnych obowiązków.

Plan prezentacji

Wątki szczegółowe:

- uniwersalne projektowanie lub racjonalne usprawnienia,
- dostęp alternatywny,
- sprawozdawczość,
- koordynator i plan działania,
- certyfikacja,
- postępowanie skargowe,
- Fundusz Dostępności.

Źródło: www.tygodniksiedlecki.com

www.zpp.pl

Istota ustawy

„Celem projektowanej ustawy jest stopniowa poprawa dostępności podmiotów publicznych, dzięki której osoby ze szczególnymi potrzebami w sposób możliwie samodzielny będą mogły korzystać z usług publicznych.”.

/za uzasadnieniem do druku sejmowego nr 3579, Sejm VIII kadencji/

Kierunkowy i konkretny charakter regulacji

Dlaczego kierunkowy?

Np. art. 4 ust. 2: Podmiot publiczny w ramach zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami podejmuje także działania mające na celu...

Dlaczego konkretny?

Np. art. 6 – minimalne wymagania.

Zakres stosowania – podmiotowy

Art. 3

W zakresie określonym ustawą zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami jest obowiązkiem:

1) jednostek sektora finansów publicznych w rozumieniu art. 9 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

Zakres stosowania – podmiotowy

Art. 9 ustawy o finansach publicznych

Sektor finansów publicznych tworzą:

- 1) organy władzy publicznej, w tym organy administracji rządowej, organy kontroli państwowej i ochrony prawa oraz sądy i trybunały;
- 2) jednostki samorządu terytorialnego oraz ich związki;
 - 2a) związki metropolitalne;
- 3) jednostki budżetowe;
- 4) samorządowe zakłady budżetowe;
- 5) agencje wykonawcze;
- 6) instytucje gospodarki budżetowej;
- 7) państwowe fundusze celowe;
- 8) Zakład Ubezpieczeń Społecznych i zarządzane przez niego fundusze oraz Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego i fundusze zarządzane przez Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego;www.zpp.pl

Zakres stosowania – podmiotowy

Art. 9 ustawy o finansach publicznych

Sektor finansów publicznych tworzą:

9) Narodowy Fundusz Zdrowia;

10) samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej;

11) uczelnie publiczne;

12) Polska Akademia Nauk i tworzone przez nią jednostki organizacyjne;

13) państwowe i samorządowe instytucje kultury;

14) inne państwowe lub samorządowe osoby prawne utworzone na podstawie odrębnych ustaw w celu wykonywania zadań publicznych, z wyłączeniem przedsiębiorstw, instytutów badawczych, instytutów działających w ramach Sieci Badawczej Łukasiewicz, banków oraz spółek prawa handlowego.

Zakres stosowania – podmiotowy

Art. 3. W zakresie określonym ustawą zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami jest obowiązkiem:

- 2) innych, niż określone w pkt 1, państwowych jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej,
- 3) innych, niż określone w pkt 1, osób prawnych, utworzonych w szczególnym celu zaspokajania potrzeb o charakterze powszechnym niemających charakteru przemysłowego ani handlowego, jeżeli podmioty, o których mowa w tym przepisie oraz w pkt 1 i 2, pojedynczo lub wspólnie, bezpośrednio lub pośrednio przez inny podmiot:
 - a) finansują je w ponad 50% lub
 - b) posiadają ponad połowę udziałów albo akcji, lub
 - c) sprawują nadzór nad organem zarządzającym, lub
 - d) mają prawo do powoływania ponad połowy składu organu nadzorczego lub zarządzającego,
- 4) związków podmiotów, o których mowa w pkt 1 i 2, lub podmiotów, o których mowa w pkt 3 - zwanych dalej „podmiotami publicznymi”.

Zakres stosowania – podmiotowy

Art. 4

3. W przypadku zlecenia lub powierzania, na podstawie umowy, realizacji zadań publicznych finansowanych z udziałem środków publicznych lub udzielania zamówień publicznych podmiotom innym niż podmioty publiczne, podmiot publiczny jest obowiązany do określenia w treści umowy warunków służących zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami w zakresie tych zadań publicznych lub zamówień publicznych, z uwzględnieniem minimalnych wymagań, o których mowa w art. 6.

4. Zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami w ramach umowy, o której mowa w ust. 3, następuje, o ile jest to możliwe, z uwzględnieniem uniwersalnego projektowania.

Zakres stosowania – podmiotowy

Art. 5

2. W przypadku gdy podmiot inny niż podmiot publiczny realizuje, na podstawie umowy zawartej z podmiotem publicznym, zadanie finansowane z udziałem środków publicznych, jest obowiązany do zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami w zakresie określonym w tej umowie.

Zakres stosowania – przedmiotowy

1. Uniwersalne projektowanie lub racjonalne usprawnienia.
2. Podejmowanie działań mających na celu:
 - 1) Uwzględnianie potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami w planowanej i prowadzonej przez ten podmiot działalności;
 - 2) Usuwanie barier, a także zapobieganie ich powstawaniu.
3. Clou – minimalne wymagania...

Zakres stosowania – przedmiotowy

Minimalne wymagania

Art. 6

1) W zakresie dostępności architektonicznej:

- a) zapewnienie wolnych od barier poziomych i pionowych przestrzeni komunikacyjnych budynków,
- b) instalację urządzeń lub zastosowanie środków technicznych i rozwiązań architektonicznych w budynku, które umożliwiają dostęp do wszystkich pomieszczeń, z wyłączeniem pomieszczeń technicznych,
- c) zapewnienie informacji na temat rozkładu pomieszczeń w budynku, co najmniej w sposób wizualny i dotykowy lub głosowy,
- d) zapewnienie wstępu do budynku osobie korzystającej z psa asystującego, o którym mowa w art. 2 pkt 11 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych
- e) zapewnienie osobom ze szczególnymi potrzebami możliwości ewakuacji lub ich uratowania w inny sposób.

PS. Szkolenia dla koordynatorów.

Zakres stosowania – przedmiotowy

Minimalne wymagania

Art. 6

3) w zakresie dostępności informacyjno-komunikacyjnej:

- a) obsługę z wykorzystaniem środków wspierających komunikowanie się, o których mowa w art. 3 pkt 5 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o języku migowym i innych środkach komunikowania się, lub przez wykorzystanie zdalnego dostępu online do usługi tłumacza przez strony internetowe i aplikacje,
- b) instalację urządzeń lub innych środków technicznych do obsługi osób słabosłyszących, w szczególności pętli indukcyjnych, systemów FM lub urządzeń opartych o inne technologie, których celem jest wspomaganie słyszenia,
- c) zapewnienie na stronie internetowej danego podmiotu informacji o zakresie jego działalności - w postaci elektronicznego pliku zawierającego tekst odczytywalny maszynowo, nagrania treści w polskim języku migowym oraz informacji w tekście łatwym do czytania,
- d) zapewnienie, na wniosek osoby ze szczególnymi potrzebami, komunikacji z podmiotem publicznym w formie określonej w tym wniosku.

PS. Szkolenia dla koordynatorów.

Terminy wejścia w życie/aktualizowanie się obowiązków

- Dostępność cyfrowa – Blok II.
- Powołanie koordynatorów – do 30 września 2020 r.
- Przekazywanie pierwszych raportów o stanie dostępności – do 31 marca 2021 r.
- Certyfikacja dostępności - po upływie 18 miesięcy od dnia ogłoszenia (6 marca 2021 r.)
- Zapewnianie dostępności przy zlecaniu lub powierzaniu – 6 września 2021 r.
- Zapewnianie dostępności przy realizowaniu zadania finansowanego ze środków publicznych – 6 września 2021 r.
- Postępowanie skargowe – 6 września 2021 r.

Terminy wejścia w życie/aktualizowanie się obowiązków

Art. 70

Jeżeli podmiot publiczny, w okresie 24 miesięcy od dnia ogłoszenia niniejszej ustawy, nie zapewni dostępności osobie ze szczególnymi potrzebami, zapewnienie dostępu alternatywnego, o którym mowa w art. 7, jest traktowane jako zapewnienie dostępności.

Uniwersalne projektowanie lub racjonalne usprawnienia

Art. 4 ust. 1

Podmiot publiczny zapewnia dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami przez stosowanie uniwersalnego projektowania lub racjonalnych usprawnień.

Uniwersalne projektowanie lub racjonalne usprawnienia

Uniwersalne projektowanie

„mimo, że pojęcie to zostało już wprowadzone do krajowych przepisów w ustawie z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, jak i w ustawie z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, to projektowana ustawa jako pierwsza odwołuje się do konwencyjnej definicji tego pojęcia oraz ustanawia obowiązek stosowania uniwersalnego projektowania przez podmioty publiczne objęte regulacją, w celu spełnienia minimalnych wymagań w tym zakresie. Określone w Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych uniwersalne projektowanie jest podstawowym, domyślnym instrumentem realizacji dostępności. Termin ten odnosi się do rozwiązań, które są użyteczne dla wszystkich ludzi w jak największym zakresie, bez potrzeby adaptacji lub specjalistycznych zmian.”

/za uzasadnieniem do druku sejmowego nr 3579, Sejm VIII kadencji/

Uniwersalne projektowanie lub racjonalne usprawnienia

Uniwersalne projektowanie

7 zasad:

1. Sprawiedliwe wykorzystanie – projekt jest użyteczny i atrakcyjny dla ludzi o różnych umiejętnościach (możliwościach);
2. Elastyczność użytkowania – projekt uwzględnia szeroki zakres indywidualnych preferencji i umiejętności odbiorców;
3. Prosta i intuicyjna obsługa – zastosowany projekt jest łatwy do zrozumienia, niezależnie od doświadczenia, wiedzy, umiejętności językowych czy obecnego poziomu koncentracji użytkownika;
4. Zauważalna informacja – projekt w sposób efektywny łączy ze sobą niezbędne informacje dla użytkownika, niezależnie od warunków otoczenia lub zdolności sensorycznych użytkownika;

Źródło: www.budowlaneabc.gov.pl

Uniwersalne projektowanie lub racjonalne usprawnienia

Uniwersalne projektowanie

7 zasad:

5. Tolerancja błędu – projekt minimalizuje zagrożenia i negatywne skutki przypadkowego lub zamierzonego działania;

6. Niewielki wysiłek fizyczny – projektowanie w taki sposób, aby produkt był efektywny, wygodny i wymagał minimalnego wysiłku użytkownika;

7. Wymiary i przestrzeń dostępne i użyteczne – odpowiednia wielkość i przestrzeń przewidziana do podejścia, działania i wykorzystania produktu, niezależnie od wielkości, postawy lub mobilności użytkownika.

Źródło: www.budowlaneabc.gov.pl

Uniwersalne projektowanie lub racjonalne usprawnienia

Uniwersalne projektowanie

„W kontekście projektowanej regulacji projektowanie uniwersalne powinno być traktowane raczej jako kierunek i sposób myślenia niż ścisła metoda, nie można bowiem oczekiwać, że zastosowane rozwiązania zawsze spełnią oczekiwania i potrzeby wszystkich osób ze szczególnymi potrzebami, można jedynie dążyć do rozszerzenia grupy potencjalnych użytkowników. Typowym przykładem uniwersalizacji rozwiązań są wystarczająco szerokie przestrzenie wewnątrz toalety, zaprojektowane z myślą o osobach niepełnosprawnych poruszających się na wózku inwalidzkim. Jednakże liczba osób, które z nich chętnie korzystają jest jednak o wiele większa (np. rodzice z wózkami dziecięcymi, bagażem itd.).”

/za uzasadnieniem do druku sejmowego nr 3579, Sejm VIII kadencji/

Uniwersalne projektowanie lub racjonalne usprawnienia

Racjonalne usprawnienia

„Konwencja ONZ o prawach osób niepełnosprawnych mówi także o racjonalnych dostosowaniach jako sposobie zapewnienia dostępności. Oznacza ono konieczne i stosowne modyfikacje lub adaptacje, niepociągające za sobą nieproporcjonalnych i niepotrzebnych utrudnień, które są niezbędne w określonych przypadkach dla zapewnienia osobom o szczególnych potrzebach możliwości korzystania z dóbr i usług. W polskich warunkach może to budzić pewne kontrowersje, jako że racjonalne usprawnienia to termin wprowadzany przez dyrektywę 2000/78/WE i powtórzony w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, funkcjonujący dotychczas wyłącznie w dziedzinie prawa pracy oraz w ramach rozwiązań współfinansowanych ze środków polityki spójności.”.

/za uzasadnieniem do druku sejmowego nr 3579, Sejm VIII kadencji/

Uniwersalne projektowanie lub racjonalne usprawnienia

Racjonalne usprawnienia

„Na gruncie projektowanej regulacji, racjonalne usprawnienie powinno być zastosowane zawsze wtedy, gdy zastosowanie uniwersalnego projektowania nie jest możliwe. Racjonalne usprawnienia nie powinny być regułą w zapewnianiu dostępności przez podmioty publiczne, jednak biorąc pod uwagę aktualny stan dostępności w Polsce opisany powyżej, ustawodawca jest zobligowany do zaprojektowania przepisów adekwatnych do rzeczywistości i możliwych do zapewnienia w różnych warunkach – uwzględniając potrzeby zarówno podmiotów dysponujących potencjałem i zasobami do realizacji znaczących inwestycji, jak i podmiotów, które takiego zaplecza nie posiadają.”.

/za uzasadnieniem do druku sejmowego nr 3579, Sejm VIII kadencji/

Uniwersalne projektowanie lub racjonalne usprawnienia

Racjonalne usprawnienia

„Zgodnie z filozofią ustawy, podmioty publiczne powinny zapewniać spełnienie minimalnych wymagań poprzez uniwersalne projektowanie lub stosować racjonalne usprawnienia. Mechanizm ten na gruncie ustawy będzie odnosił się między innymi do dostosowania architektury (np. montaż pochylni i ramp dojazdowych), wyposażenia wnętrz (np. pętla induktofoniczna, videotłumacz), aranżacji przestrzeni (np. zainstalowanie specjalnego oznakowania w postaci elementów kontrastowych i wypukłych), możliwości skorzystania z treści publikowanych w dowolnej formie i dowolnym formacie.”.

/za uzasadnieniem do druku sejmowego nr 3579, Sejm VIII kadencji/

Dostęp alternatywny

Art. 7

1. **W indywidualnym przypadku, jeżeli podmiot publiczny nie jest w stanie, w szczególności ze względów technicznych lub prawnych, zapewnić dostępności osobie ze szczególnymi potrzebami w zakresie, o którym mowa w art. 6 pkt 1 i 3, podmiot ten jest obowiązany zapewnić takiej osobie dostęp alternatywny.**

2. Dostęp alternatywny, o którym mowa w ust. 1, polega **w szczególności** na:

- 1) zapewnieniu osobie ze szczególnymi potrzebami wsparcia innej osoby lub
- 2) zapewnieniu wsparcia technicznego osobie ze szczególnymi potrzebami, w tym z wykorzystaniem nowoczesnych technologii, lub
- 3) wprowadzeniu takiej organizacji podmiotu publicznego, która umożliwi realizację potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, w niezbędnym zakresie dla tych osób.

Sprawozdawczość

Art. 11

1. Podmiot publiczny przekazuje co 4 lata, najpóźniej do dnia 31 marca danego roku, raport o stanie zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami w danym podmiocie, i publikuje go na swojej stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej, a jeżeli nie ma strony podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej – na swojej stronie internetowej.

Przypomnienie: pierwszy raport do 31 marca 2021 r.

Sprawozdawczość

Art. 11

2. Raport, o którym mowa w ust. 1, zawiera:

- 1) informacje w zakresie spełniania przez dany podmiot, w ramach prowadzonej działalności, minimalnych wymagań, o których mowa w art. 6;
- 2) w każdym przypadku zapewnienia dostępu alternatywnego zgodnie z art. 7 – analizę uzasadniającą brak zapewnienia dostępności osobie ze szczególnymi potrzebami.

3. Raport, o którym mowa w ust. 1, jest przygotowywany na formularzu opracowanym przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego i udostępnionym na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej tego ministra.

Sprawozdawczość

Art. 11

4. Raport, o którym mowa w ust. 1, jest przekazywany do:

1) ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego - w przypadku raportów przygotowywanych przez podmioty publiczne będące organami, o których mowa w art. 5 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego, oraz inne podmioty publiczne o ogólnokrajowym zasięgu działania;

2) właściwego miejscowo wojewody - w przypadku raportów przygotowywanych przez podmioty publiczne inne niż podmioty, o których mowa w pkt 1.

5. Raporty przygotowywane przez podmioty publiczne będące organami, o których mowa w art. 5 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego, zawierają także informacje zbiorcze o stanie zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami w zakresie działalności jednostek podległych oraz nadzorowanych przez te organy.

6. Wojewoda, w terminie do dnia 30 czerwca danego roku, przygotowuje zbiorczy raport o stanie zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami na terenie danego województwa, uwzględniający dane z raportów, o których mowa w ust. 4 pkt 2, i przekazuje go ministrowi właściwemu do spraw rozwoju regionalnego.

Sprawozdawczość

Art. 11

7. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego, na podstawie raportów podmiotów, o których mowa w ust. 4 pkt 1, i zbiorczych raportów o stanie zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami na terenie danego województwa przygotowuje, w terminie do dnia 30 listopada danego roku, raport o stanie zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami w kraju i przekazuje go do zaopiniowania Radzie Dostępności, o której mowa w art. 13.

8. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego, po uzyskaniu opinii, o której mowa w ust. 7, przedkłada raport o stanie zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami w kraju do wiadomości Rady Ministrów.

9. Raport o stanie zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami w kraju zawiera w szczególności:

- 1) analizę stanu zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami przez podmioty publiczne;
- 2) ocenę skuteczności działań mających na celu zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami przez podmioty publiczne;
- 3) rekomendacje dla poprawy zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami przez podmioty publiczne, w tym w zakresie zmian przepisów prawa oraz dokumentów dotyczących zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

Sprawozdawczość

Art. 12

Niezależnie od obowiązku, o którym mowa w art. 11 ust. 1, w **szczególnie uzasadnionych przypadkach, minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego może, w każdym czasie, występować do podmiotów publicznych o przedstawienie sprawozdań** dotyczących zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami w zakresie ich działalności.

Koordynator i plan działania

Art. 14

1. **Każdy organ władzy publicznej**, w tym organ administracji rządowej i samorządowej, organ kontroli państwowej i ochrony prawa oraz sądy i trybunały, wyznacza co najmniej jedną osobę pełniącą funkcję koordynatora do spraw dostępności.

2. **Do zadań koordynatora do spraw dostępności należy w szczególności:**

- 1) **wsparcie osób ze szczególnymi potrzebami w dostępie do usług świadczonych przez podmiot, o którym mowa w ust. 1;**
- 2) **przygotowanie i koordynacja wdrożenia planu działania na rzecz poprawy zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami przez podmiot, o którym mowa w ust. 1, zgodnie z wymaganiami określonymi w art. 6;**
- 3) **monitorowanie działalności podmiotu, o którym mowa w ust. 1, w zakresie zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.**

Koordynator i plan działania

Art. 14

3. Plan działania, o którym mowa w ust. 2 pkt 2, obejmuje w szczególności analizę stanu zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami przez podmiot, o którym mowa w ust. 1, oraz planowane działania w zakresie poprawy realizacji zadań w zakresie dostępności przez ten podmiot.

4. W sądach powszechnych i powszechnych jednostkach organizacyjnych prokuratury, mając na uwadze ich strukturę organizacyjną, możliwe jest wyznaczenie wspólnego koordynatora do spraw dostępności, dla więcej niż jednego sądu lub więcej niż jednej jednostki organizacyjnej prokuratury, na podstawie odrębnego porozumienia.

5. Podmiot, o którym mowa w ust. 1, publikuje na swojej stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej, a jeżeli nie ma strony podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej – na swojej stronie internetowej, dane kontaktowe koordynatora do spraw dostępności oraz treść planu działania, o którym mowa w ust. 2 pkt 2.

Certyfikacja

Art. 15

1. Certyfikacja dostępności, zwana dalej „certyfikacją”, ma na celu potwierdzenie, czy podmiot, o którym mowa w art. 5 ust. 1, zapewnia dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami.

Certyfikacja

Projekt ustawy wprowadza przepisy (art. 15–28) formalizujące proces certyfikacji dostępności. Zgodnie z treścią projektowanego art. 15, zaplanowany na podstawie ustawy instrument jest fakultatywny i skierowany wyłącznie do podmiotów prywatnych i organizacji pozarządowych (podmioty publiczne nie potrzebują certyfikatu – ponieważ są zobowiązane w całości niniejszą ustawą), i ma na celu potwierdzenie na podstawie przeprowadzonego audytu dostępności, czy dany podmiot spełnia minimalne wymagania, o których mowa w art. 6 niniejszej ustawy.

/za uzasadnieniem do druku sejmowego nr 3579, Sejm VIII kadencji/

Postępowanie skargowe

Poinformowanie o braku dostępności

Art. 29

Każdy, bez konieczności wykazania interesu prawnego lub faktycznego, **ma prawo poinformować podmiot publiczny o braku dostępności** architektonicznej lub informacyjno-komunikacyjnej, o których mowa odpowiednio w art. 6 pkt 1 lub 3, tego podmiotu.

Postępowanie skargowe

Dwie fazy:

- I. Wniosek o zapewnienie dostępności;
- II. Skarga na brak dostępności.

Postępowanie skargowe

Wniosek o zapewnienie dostępności

Art. 30

1. Osoba ze szczególnymi potrzebami lub jej przedstawiciel ustawowy, **po wykazaniu interesu faktycznego**, ma prawo wystąpić z wnioskiem **o zapewnienie dostępności architektonicznej lub informacyjno-komunikacyjnej**, zwanym dalej „wnioskiem o zapewnienie dostępności”.

Postępowanie skargowe

Wniosek o zapewnienie dostępności

Osoba ze szczególnymi potrzebami – wg art. 2 pkt 3 to osoba, która ze względu na swoje cechy zewnętrzne lub wewnętrzne, albo ze względu na okoliczności, w których się znajduje, musi podjąć dodatkowe działania lub zastosować dodatkowe środki w celu przezwyciężenia bariery, aby uczestniczyć w różnych sferach życia na zasadzie równości z innymi osobami.

Postępowanie skargowe

Wniosek o zapewnienie dostępności

Interes faktyczny – „Od [...] interesu prawnego trzeba odróżnić interes faktyczny, to jest **stan, w którym obywatel wprawdzie jest bezpośrednio zainteresowany rozstrzygnięciem sprawy administracyjnej**, nie może jednak tego zainteresowania poprzeć przepisami prawa powszechnie obowiązującego, mającego stanowić podstawę skutecznego żądania stosownych czynności organu administracji. W takim wypadku obywatelowi nie przysługują atrybuty strony w postępowaniu administracyjnym”.

/Wyrok NSA w Warszawie z dnia 22 lutego 1984 r., I SA 1748/83 za: A. Wróbel, Komentarz do art. 28 [w:] Komentarz aktualizowany do Kpa, M. Jaśkowska, M. Wilbrandt-Gotowicz, A. Wróbel, LEX 2019/

Postępowanie skargowe

Wniosek o zapewnienie dostępności

„Jednocześnie, każda osoba ze szczególnymi potrzebami lub jej przedstawiciel ustawowy (co jest szczególnie istotne w przypadku osób małoletnich lub ubezwłasnowolnionych) – po wykazaniu interesu faktycznego, a więc wskazaniu realnej potrzeby skorzystania z usług danego podmiotu – ma prawo wystąpić do podmiotu publicznego z wnioskiem o zapewnienie dostępności architektonicznej lub informacyjno-komunikacyjnej.”.

/za uzasadnieniem do druku sejmowego nr 3579, Sejm VIII kadencji/

Postępowanie skargowe

Wniosek o zapewnienie dostępności

Art. 30

2. **Wniosek** o zapewnienie dostępności **jest wnoszony do podmiotu publicznego, z którego działalnością jest związane żądanie** zapewnienia dostępności zawarte we wniosku.

3. Wniosek o zapewnienie dostępności zawiera:

- 1) dane kontaktowe wnioskodawcy;
- 2) wskazanie bariery utrudniającej lub uniemożliwiającej dostępność w zakresie architektonicznym lub informacyjno-komunikacyjnym;
- 3) wskazanie sposobu kontaktu z wnioskodawcą;
- 4) wskazanie preferowanego sposobu zapewnienia dostępności, jeżeli dotyczy.

Postępowanie skargowe

Wniosek o zapewnienie dostępności

Procedowanie wniosku – 3 warianty

1) Przychylenie się do wniosku

Art. 31 ust. 1 – Zapewnienie dostępności, w zakresie określonym we wniosku o zapewnienie dostępności, następuje bez zbędnej zwłoki nie później jednak niż w terminie 14 dni od dnia złożenia wniosku o zapewnienie dostępności.

Postępowanie skargowe

Wniosek o zapewnienie dostępności

Procedowanie wniosku – 3 warianty

2) Przychylenie się do wniosku, ale „z opóźnieniem”

Art. 31 ust. 2 – Jeżeli zapewnienie dostępności, w zakresie określonym we wniosku o zapewnienie dostępności, nie jest możliwe w terminie, o którym mowa w ust. 1, podmiot, o którym mowa w art. 30 ust. 2, niezwłocznie powiadamia wnioskodawcę o przyczynach opóźnienia i wskazuje nowy termin zapewnienia dostępności, nie dłuższy niż 2 miesiące od dnia złożenia wniosku o zapewnienie dostępności.

Postępowanie skargowe

Wniosek o zapewnienie dostępności

Procedowanie wniosku – 3 warianty

3) Zawiadomienie o braku możliwości zapewnienia dostępności w zakresie określonym we wniosku (nie zwalania z obowiązku zapewnienia dostępu alternatywnego)

Art. 31 ust. 3 – W przypadkach uzasadnionych wyjątkowymi okolicznościami, gdy zapewnienie dostępności w zakresie określonym we wniosku o zapewnienie dostępności jest niemożliwe lub znacznie utrudnione, w szczególności ze względów technicznych lub prawnych, podmiot publiczny niezwłocznie zawiadamia wnioskodawcę o braku możliwości zapewnienia dostępności...

Postępowanie skargowe

Wniosek o zapewnienie dostępności

Procedowanie wniosku – 3 warianty

3) Zawiadomienie o braku możliwości zapewnienia dostępności w zakresie określonym we wniosku (nie zwalania z obowiązku zapewnienia dostępu alternatywnego)

Art. 31 ust. 4 – W zawiadomieniu, o którym mowa w ust. 3, podmiot publiczny uzasadnia swoje stanowisko, w szczególności wskazuje okoliczności uniemożliwiające zapewnienie dostępności w zakresie określonym we wniosku o zapewnienie dostępności.

Postępowanie skargowe

Wniosek o zapewnienie dostępności

Stosowanie k.p.a. do wniosku:

Art. 31 ust. 5

W postępowaniu w przedmiocie wniosku o zapewnienie dostępności nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego, z wyjątkiem przepisów dotyczących wyłączenia pracowników organu, doręczeń, sposobu obliczania terminów, uzupełniania braków formalnych i przekazywania wniosku zgodnie z właściwością.

Postępowanie skargowe

Skarga na brak dostępności – podmiot rozpatrujący skargę

Prezes PFRON

Postępowanie skargowe

Skarga na brak dostępności – podmiot legitymowany do wniesienia skargi

Wnioskodawca wniosku o zapewnienie dostępności

Postępowanie skargowe

Skarga na brak dostępności – podstawy wniesienia skargi:

Trzy przypadki – jeżeli podmiot publiczny nie zapewnił dostępności:

1) w sposób i w terminie, o których mowa w art. 31 ust. 1 (podstawowe załatwienie sprawy)

albo

2) w terminie określonym w art. 31 ust. 2 (w terminie wydłużonym)

albo

3) z powodów określonych w zawiadomieniu, o którym mowa w art. 31 ust. 3 (zawiadomienie o braku możliwości zapewnienia dostępności)

Postępowanie skargowe

Skarga na brak dostępności – sposoby rozstrzygnięcia skargi:

Prezes PFRON:

I. Nakazanie zapewnienia dostępności, wraz z określeniem sposobu zapewnienia i terminu realizacji (nie krótszego niż 30/60 dni) – w przypadku stwierdzenia, że niezapewnienie dostępności w zakresie żądanym przez skarżącego nastąpiło na skutek naruszenia przepisów ustawy;

II. Odmówienie nakazania podmiotowi publicznemu zapewnienia dostępności, w przypadku gdy podmiot publiczny:

- wykaże, że nie zapewnił dostępności, w szczególności ze względów technicznych lub prawnych, a zapewnił dostęp alternatywny, o którym mowa w art. 7,

lub

- gdy z innych względów skarga jest bezzasadna.

PS. Postępowanie jest jednoinstancyjne.

Postępowanie skargowe

Skarga na brak dostępności – co przy niezrealizowaniu decyzji?

Art. 34 ust. 1

W przypadku braku realizacji nakazu w terminie, o którym mowa w art. 32 ust. 5 pkt 2 (terminie określonym w decyzji Prezesa PFRON), stosuje się odpowiednio przepisy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji dotyczące grzywny w celu przymuszenia.

Fundusz Dostępności

- według art. 35 ust. 3 „Środki Funduszu przeznacza się na realizację zadań polegających na wsparciu działań w zakresie zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami lub jej poprawy, w szczególności w budynkach użyteczności publicznej oraz budynkach mieszkalnictwa jednorodzinnego”,
- BGK,
- ile środków w Funduszu w 2020 r.?

Podsumowanie

Dziękuję za uwagę

Bartłomiej Zydel

ZWIĄZEK
POWIATÓW
POLSKICH